

לרפואת דבורה בת תרצה שושנה

חלה - פרק רביעי

משנת רפאל . שפה

אוכלים - מפריש **לְפִי חֶשְׁבוֹן** - שאינו נותן ללוי ואינו פודה מעשר שני אלא לפי חשבון זיתי המסיק או ענבי הבציר שבתערובת, המחוייבים במעשרות:

משנה י

הנוטל שאור מעֶסֶת חֲטִיִּים שלא הורמה חלתה **וְנֹתֵן לְתוֹךְ עֶסֶת אֲרָז** הפטורה מחלה, **אִם יֵשׁ בָּהּ טַעַם דָּגָן** - חֵיבֵת בַּחֲלָהּ. **וְאִם לֹא** - שאין בה טעם דגן - פְּטוּרָה מן החלה.

אִם בֶּן, לְמָה אָמְרוּ (במשנה ח) **הַטָּבֵל אוֹסֵר כָּל שֶׁהוּא?** רק מִיִּן בְּמִינוֹ כגון שאור מעיסת חטים שלא הורמה חלתה, שנתנו לעיסת חטים שהורמה חלתה. **וְשֶׁלֹא בְּמִינוֹ** אם נתערב, כגון חטים באורז, - **בְּנֹתֵן טַעַם** - אין הטבל אוסר את התערובת אלא אם כן הוא נותן טעם איסור בהיתר:

פרק רביעי

צירוף עיסות לשיעור החייב בחלה

משנה א

שְׁתֵּי נָשִׁים שֶׁעָשׂוּ ביחד **שְׁנֵי קֶבִין** - כל אחת קב, וקב אין בו שיעור חלה, **וְנִגְעוּ** העיסות **זֶה בָּזֶה, אֶפְלוּ הֵם מִמִּין אֶחָד** - פְּטוּרִים מחלה, ואינן מצטרפות, כי כל אשה מקפידה על עיסתה. **וּבְזֵמַן שֶׁהֵם שָׁל אִשָּׁה אַחַת** שעשתה שתי עיסות כל עיסה של קב - **מִיִּן בְּמִינוֹ** מצטרף **וְחֵיב** בחלה. **וְשֶׁלֹא בְּמִינוֹ פְּטוּר** מהחלה:

משנה ב

אֵיזָה הוּא מִיִּן בְּמִינוֹ שמצטרף? **הַחֲטִיִּים אֵינָן מְצַטְרְפוֹת עִם הַכֹּל** - עם שאר מיני דגן, **אֲלָא עִם הַכֶּסְמִים** - עיסה של חטים ועיסה של כוסמין, מצטרפות אם הן נושכות זו בזו.

ר' עובדיה מברטנורא
שלא יפריש אלא לפי חשבון, דהא אי אפשר להפריש תרומת מעשר עד שיפריש תחלה מעשר [ראשון] על הכל, ועוד אי לא מפריש מעשר על הכל הרי כל מה שמעשר יש בהן חולין לפי חשבון, ונמצא מפריש מן הפטור על החיוב, אלא כל המעשרות צריך להפריש על הכל, אבל אין צריך ליתן ללוי ולעני אלא לפי חשבון, והשאר מערב עם פירותיו. וכן מעשר שני אין צריך לפדות אלא לפי חשבון, אבל תרומה ותרומת מעשר שהן במיתה, כשמפריש על הכל נמצאו חולין שבהן מדומעין, וצריך שיתן הכל לכהן: **י הנוטל שאור מעיסת חטין**. שלא הורמה חלתה: **ואם לאו פטורה**. דאין הטבל אוסרה, כיון דליכא טעם: **א"כ למה אמרו הטבל אוסר בכל שהוא**. דאמרן לעיל כשאין לו פונסה שמביא על הכל. הני מילי במינו, אבל שלא במינו כי האי דחטין באורז, בנותן טעם, דטעמא דטבל בכל שהוא, משום דכהתרו דחטה אחת פוטר את הכרי כך איסורו, והאי טעמא לא שייך אלא מין במינו: **ד א שתי נשים**. אפילו הן ממיין אחד פטורים. ואין נשיכה וצירוף סל מצרפן, כיון שמקפידות. ואפילו לשו שני קבין כאחד, כיון דסופן ליחלק פטורות. וסתם מתני' כבית הלל דאמר קביים לחלה, ואינה הלכה, דקיימא לן דחמשה

רבעים הוא שיעור חלה: **ובזמן שהן של אשה אחת**. סתם אשה אחת אינה מקפדת אם העיסות נוגעות זו בזו: **מין במינו חייב**. בנשיכה או בצרוף סל: **ב החטים אינן מצטרפות עם הכל**. אם

ר' עובדיה מברטנורא
 היו שתי עיסות אחת של חטים
 ואחת של מין אחר מחמשת
 המינים, ואין באחת מהן שיעור
 חלה ונושכות זו בזו: השעורים
 מצטרפות עם הכל. אף עם
 הכוסמין, ואע"ג דמין חטים הן,
 לאו דוקא מין חטים אלא מין
 שעורים ואף מין חטים, והכי
 פרישנא לה בריש פ"ק: שאר
 המינים מצטרפין זה עם זה.
 כגון כוסמין ושבולת שועל
 ושיפון. והלכה כר' יוחנן בן
 נורי: ג שני קבין. של א'
 מחמשת המינים שחייבין
 בחלה: וקב אורז או תרומה.
 שאין חייבין בחלה באמצע: אין
 מצטרפין. להתחייב בחלה:
 ד יטול מן האמצע. ממקום
 שנושכין זה את זה, נמצא
 מפריש משתיהן: וחכמים
 אוסרים. שהרואה סבור
 שמותר לתרום ולעשר מן
 החדש על הישן ומן הישן על
 החדש. והלכה כחכמים: מן
 הקב. שאין בו שיעור חלה:
 ר"ע אומר חלה. והוא שהשלים
 על העיסה אחר כן כשיעור
 חלה, דכיון שנשלם השיעור
 היא חלה למפרע: אינה חלה.
 כיון שבשעה שהפרישה היתה
 העיסה פטורה. והלכה כחכמים:

השעורים מצטרפות עם הכל - עם שיבולת
 שועל ושיפון ואפילו עם הכוסמין, **חויז מן
 החטים**¹¹. **רבי יוחנן בן נורי אומר: שאר
 המינים** - הכוסמין ושבולת שועל והשיפון
מצטרפין זה עם זה לשיעור החייב בחלה:

משנה ג

שני קבים - שתי עיסות שכל אחת עשויה מקב
 קמח של אחד מחמשת המינים, **וקב ארז או קב
 תרומה באמצע** והיא נושכת בין שתי העיסות -
אין מצטרפין שתי העיסות להתחייב בחלה, לפי
 שהמחבר ביניהם, האורז או התרומה, פטורים מן
 החלה.

דבר שנטלה חלתו באמצע - אם היה בין שני
 הקבים עיסה שכבר הורמה חלתה - **מצטרפין** שני
 הקבים להתחייב בחלה, **שפבר נתחייב בחלה**
 העיסה שבאמצע, אלא שכבר ניטלה חלתה, לכן
 מצרפת את שניהם:

משנה ד

עיסה העשויה **מקב קמח חדש** - מתבואה חדשה
 של שנה זו, ועוד עיסה מ **קב קמח ישן** - מתבואה
 ישנה **שנשכו זה בזה** והרי הן מצטרפות לשיעור
 חלה, אלא שאסור להפריש מזו על זו, **רבי
 ישמעאל אומר: יטול חלה מן האמצע** ממקום
 נשיכתן, ונמצא שמפריש משתיהם, **וחכמים
 אוסרים** שהרואה סבור שמותר לתרום ולעשר מן
 החדש על הישן ומן הישן על החדש.

הנוטל חלה מן הקב שהוא פחות מהשיעור החייב בחלה, ואחר כך השלים
 העיסה לשיעור חלה, **רבי עקיבא אומר:** הרי זו **חלה** למפרע, כיון שהשלים את
 השיעור אחר כך. **וחכמים אומרים: אינה חלה** מפני שבשעת הפרשה לא היה
 שם כשיעור: